

KristenDemokrati i Danmark

- en bevægelse med dybe rødder og fremtiden for sig.

O2020-01 Kristendemokrati i Danmark			
Historik			
Forslagsstiller/ Udvalg	Program Udvalget		Vedtaget/forkastet
PGU		2020-08-08	Sendt til HB
Hovedbestyrelsen		2020-08-29	Vedtaget

Kristendemokrati er en politisk ideologi og en verdensomspændende bevægelse på linje med f.eks. liberalisme, socialisme og konservatisme. Der findes således kristendemokratiske partier i de fleste europæiske lande og mange steder i verden, og de kristendemokratiske partier har været stærkt medvirkende til at præge Europa efter Anden Verdenskrig. KristenDemokraterne i Danmark betragter sig selv som en del af denne politiske familie. I denne artikel præsenteres den kristendemokratiske tænkning ud fra KristenDemokraternes synsvinkel i en dansk kontekst.

KristenDemokraterne arbejder for at fastholde det kristne idegrundlag, som vores samfund er bygget på og samtidig at bevirke, at det kristne livs- og menneskesyn præger den politik, der bliver ført. Det er ikke en forudsætning for at engagere sig i KristenDemokraternes arbejde, at man bekender sig til den kristne tro. Kristendemokrati er inspireret af kristne værdier og etik, men fastholder at religion og politik er to forskellige ting.

Kristendemokrati er en ideologi, der bygger på værdier, snarere end et systematisk tankesæt. Det kristne livs- og menneskesyn udgør rygraden i kristendemokrati. I forlængelse heraf udgør "personalismen" og "naturretten" det filosofiske og etiske grundlag for kristendemokratisk ideologi og tænkning.

Personalisme

Personalisme er et filosofisk menneskesyn, der lægger vægt på, at mennesket ikke kun har materielle behov. KristenDemokrater opponerer derfor med udgangspunkt i personalismen imod den materialistiske tankegang, der præger begge fløje i moderne politik.

Personalismen gør op med socialismens kollektivismen på den ene side, hvor gruppen anses for at gå forud for individet, og liberalismens individualisme på den anden, hvor individet anses for at gå forud for gruppen. Personalismen indebærer, at det enkelte menneske på den ene side har uendelig værdi og på den anden side har et grundlæggende behov for at indgå i forpligtende relationer i solidaritet med andre mennesker.

Naturretten

Naturretten er en etisk tænkning, der fremhæver, at der findes grundlæggende og almengyldige etiske værdier i verden. Naturrettens etiske værdier tilskriver mennesket særlige rettigheder og pligter. Mennesket er i sin natur udstyret med fornuft og samvittighed og dermed evnen til at indse, at ethvert menneske har en række rettigheder alene i kraft af at være menneske uanset vilkårlige egenskaber, baggrund og evner. På den anden side har ethvert menneske pligt til at beskytte disse rettigheder hos andre mennesker. Naturretten står i moralsk forstand over den politiske lovgivning. I dag udtrykkes denne idé i menneskerettighederne, men naturretten har historiske rødder, der går helt tilbage til den græsk-romerske og kristne oldtid.

Kristendemokratiske grundværdier

Den kristendemokratiske tænkning kan inddeles i fire overordnede grundværdier: "Menneskeværd", "det fælles bedste", "frihed" og "ansvar". Disse grundværdier udspringer af det kristne livs- og menneskesyn, samt personalismen og naturretten som beskrevet ovenfor. Til de fire grundværdier er yderligere knyttet en række begreber og principper, som er centrale for den kristendemokratiske ideologi. I de følgende afsnit udfoldes de fire grundværdier og de tilhørende kristendemokratiske begreber og principper.

Menneskets værdighed

Menneskerettigheder

Mennesket bør altid behandles som et mål i sig selv og ikke som et middel. Ethvert menneske har en iboende værdighed og derfor også en række naturlige og medfødte rettigheder, som bl.a. udtrykkes i menneskerettighederne, og som samfundet bør værne om. Alle mennesker er ligeværdige, enestående, uerstattelige og har uendelig værdi fra undfangelse til død. Menneskets værdi kan ikke gøres op i kroner og ører, og menneskets

ret til livet og menneskets ikke-materielle behov bør gå forud for materielle nyttehensyn. Samfundet skal indrettes ud fra denne respekt for hvert enkelte menneske.

Ufuldkommenhedsprincippet

Mennesket er i sin natur rationelt, frit, uafhængigt og ansvarligt. Samtidig erkender vi, at mennesket er og forbliver ufuldkommet. Det er derfor heller ikke muligt at skabe det perfekte samfund. Kristendemokrater har derfor ikke en utopisk opfattelse af det politiske, men derimod en pragmatisk tilgang, der tager hensyn til menneskets ufuldkommenhed.

Det fælles bedste

Naturlige og nære fællesskaber

Mennesket trives bedst og udfolder sig friest i de naturlige fællesskaber, som er nødvendige for at mennesket kan udleve sin natur. Det gælder bl.a. ægteskabet, familier, venskaber, civilsamfundet og nationen. Særligt familien forstået i bred forstand spiller en væsentlig rolle i samfundet, som det grundlæggende og vigtigste fællesskab for borgerne.

Kristendemokrater værner derfor om de nære fællesskaber og ønsker ikke, at menneskers liv skal styres af de upersonlige systemer som f.eks. statens bureaukrati og markedets mekanismer kan udvikle sig til. Som modsvar bør civilsamfundet styrkes og familien bevares som samfundets byggesten.

Subsidiaritetsprincippet

Det kristendemokratiske subsidiaritetsprincip indebærer, at de forskellige niveauer og enheder i samfundet understøtter hinanden. Samfundet opbygges nedefra. De lokale enheder, som f.eks. kommuner, lokalsamfund og familien skal derfor styrkes og beskyttes mod politisk og strukturel centralisering.

Den politiske styring skal foregå på et passende niveau i samfundet. Det, som kan styres lokalt, bør ikke styres centralt. Omvendt er der opgaver, som bedst varetages på et højere niveau – f.eks. i Folketinget eller i EU. De politiske beslutninger bør kort sagt tages så tæt

på borgerne, som det er muligt og hensigtsmæssigt. Samtidig skal de forskellige niveauer og grupper tage hensyn til hinanden og arbejde sammen om samfundets "fælles bedste". Derved bevares det demokratiske engagement og medbestemmelsen bedst hos borgerne.

Retfærdighed og social markedsøkonomi

Samfundet bør indrettes efter princippet om retfærdighed, hvor alle borgere og grupper tilgodeses både materielt og ikke-materielt. Kristendemokrater går derfor ind for en social markedsøkonomi. Det indebærer bl.a., at der sættes rammer for markedsøkonomien, så den på den ene side skaber velstand og velfærd, men på den anden side ikke skaber unødigt ulighed.

Frihed

Borgerlige frihedsrettigheder

Den enkelte borger skal sikres frihed fra undertrykkelse og frihed til at udfolde sit potentiale som menneske sammen med andre. Det indebærer, at borgerne har en række frihedsrettigheder, som i de vestlige samfund er udviklet på baggrund af det kristne livs- og menneskesyn. Det gælder bl.a. tanke-, tros- og ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed samt retten til ejendom og til privatliv.

Borgerne har ret til at indrette deres liv efter egne værdier og opbygge fællesskaber på baggrund af disse. Det indebærer, at åndsfriheden skal holdes i hævd. Det betyder ikke, at alle værdier er lige gode, men at samfundets mindretal skal beskyttes. Samtidig er det vigtigt, at samfundet grundlæggende bygger på nogle fælles værdier. Her peger KristenDemokraterne særligt på den kristne kulturarv. Det indebærer at vi har religionsfrihed, men ikke religionslighed. Som politisk grundlag for det danske samfund

fremhæver vi de demokratiske spilleregler, som grundloven og parlamentarismen er udtryk for.

Ansvar

Næstekærlighedstanken

Det ansvar, som kan udtrykkes i det universelt anerkendte kristne princip ”vær mod andre, som du ønsker de skal være mod dig”, knytter alle mennesker sammen i en gensidig forpligtelse, på tværs af de skel, der ellers kan opdele menneskeheden. Kristendemokrati indebærer, at man tager sig af de svage i samfundet, og at vi på bedste måde drager omsorg for hinanden både som enkeltindivider, som fællesskaber og som samfund. Ansvaret går også på tværs af grænser, og i Danmark har vi et ansvar over for andre lande og udsatte grupper i andre samfund.

Forvalterskabstanken

Alle mennesker har et ansvar for den verden, vi er sat i. Det gælder naturen og dens ressourcer, samfundets økonomi og den kulturelle arv, som alt sammen er goder vi har fået betroet til at forvalte. Vi har derfor et ansvar for at videregive disse goder til næste generation i mindst lige så god stand, som vi modtog dem. Kristendemokrati indebærer derfor, at vi værner om vores klode på en bæredygtig måde, og at vi ser naturen som en samlet helhed, der ikke må lide overlast. Samtidig skal vi sikre en bæredygtig og sund økonomi, og at der står respekt om det danske sprog og den danske historie og kultur til glæde for den opvoksende generation.